

**SHRI S. H. KELKAR COLLEGE OF ARTS, COMMERCE AND SCIENCE,
DEVGAD SINDHUDURG
SEMESTER III OCT. 2023**

**COURSE : BUSINESS LAW - I
DURATION: 3.00 Hrs**

**CLASS :S.Y.B.Com
MAX. MARKS :100**

सूचना : १) सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

अ) करार म्हणजे काय ? वैध करारासाठी आवश्यक गोष्टी कोणत्या आहेत.

ब) प्रस्ताव म्हणजे काय ? वैध प्रस्तावा साठी आवश्यक असणाऱ्या गोष्टी कोणत्या आहेत.

क) करार करण्यासाठी पात्र असणाऱ्या व्यक्ती कोणत्या आहेत ? तसेच अज्ञान व्यक्तीने केलेल्या कराराचे परिणाम सांगा.

ड) प्रतिफल म्हणजे काय ? प्रतिफल आवश्यक कायदेशीर लक्षणे कोणती आहेत.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

अ) मुक्त संमती म्हणजे काय ? फसवणूक व असत्य विधान यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) व्यर्थ ठराव म्हणजे काय ? भारतीय व्यावसायिक कायद्यान्वये कोणते ठराव व्यर्थ आहेत.

क) 'तादृश्य करार किंवा आभासी करार' संदर्भात व्यावसायिक करार कायद्यात कोणत्या तरतूदी आहेत त्याची चर्चा करा.

ड) करार समाप्तीचे विविध मार्ग कोणते ? कायद्याच्या नियमाने करार कसे समाप्त होतात.

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

अ) नुकसान भरपाईचे करार व हमीचे करार यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) निक्षेपाच्या करारात निक्षेपगृहीत्याचे कर्तव्य व अधिकार स्पष्ट करा.

क) व्यवसायिक करार कायदा १८७२ अन्वये प्रतिनिधीची कर्तव्य जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

ड) व्यवसायिक कायदा १८७२ अन्वये तारणदाता व तारणगृहीत्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

अ) विक्रीचा करार म्हणजे काय ? विक्रीच्या करारातील आवश्यक लक्षणे कोणती.

ब) मालविक्रीच्या करारातील प्रमुख अटी म्हणजे काय ? तसेच सदर करारातील दुय्यम अटी कोणत्या आहेत.

क) माल (वस्तू) म्हणजे काय ? मालाचे प्रकार स्पष्ट करा.

ड) अदत्त विक्रेता म्हणजे काय ? अदत्त विक्रेत्याचे अधिकार / हक्क कोणते आहेत ते स्पष्ट करा.

प्र. ५) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(20)

अ) चलनक्षम दस्तऐवज म्हणजे काय ? त्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) धनादेश व हुंडी यातील फरक स्पष्ट करा.

क) धनादेश म्हणजे काय ? तसेच धनादेशाचे प्रकार व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ड) चलनक्षम दस्तऐवज कायदा १८८१ अन्वये यथाविधीधारक देय्यक, नोंदणी आणि नोंदणीचा दाखला म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

#####